

En række lande har herudover fået en række særordninger enten generelt eller for specifikke produkter. F.eks. gælder det for Slovenien, at der kan anvendes supplerende nationale betalinger op til niveauet vedtaget i det slovenske 2003-budget (svarende til 75 pct. af EU-15-niveauet) + 10 pct. point i 2004, 15 pct. point i 2005, 20 pct. point i 2006 og 25 pct. point fra 2007. På kartoffelstivelsesområdet får Tjekkiet mulighed for at supplere op til 100 pct. af EU-niveauet allerede fra 2004. Cypern og Letland har fået særordninger, der bl.a. tillader degressiv statsstøtte udover de nationale direkte betalinger frem til henholdsvis 2010 og 2008.

Supplerende national direkte støtte kan under særlige omstændigheder også gives i forbindelse med den forenkledte model. Der fastsættes bl.a. et støtteloft pr. sektor, og der kan ikke gives supplerende national støtte til landbrugsaktiviteter, der ikke er omfattet af en EU-ordning for direkte støtte

Landdistriktsprogrammet

Den største del af EU's landbrugsstøtte til nye medlemsstater vil blive ydet i form af landdistriktsstøtte i perioden 2004-2006. I alt er der således afsat godt 5 mia. euro til udvikling af landdistrikterne i de tiltrædende lande. Godt 1 mia. euro af de afsatte midler vil kunne anvendes som supplement til de direkte betalinger, jf. nedenfor. Støtten vil i en 3-årig overgangsfase i vid udstrækning være en videreførelse af en række af de førtiltrædelsesinitiativer, der indgår i det nuværende SAPARD-program, og implementeringen vil også basere sig på SAPARD-reglerne. Dette muliggør bl.a. en hurtigere udbetaling af landdistriktsstøtten samt en forbedring af de nye medlemsstaters mulighed for at anvende midlerne, idet de har tre år til at sikre, at bevillingerne i et givet år i perioden 2004-2006 rent faktisk bliver afsat (forpligtet). Hertil kommer en række andre overgangsbestemmelser gældende i det 3-årige overgangsprogram, der bl.a. muliggør en lavere medfinansiering i mål 1-regioner samt en styrket fødevarerikkerhedsindsats i de tiltrædende lande. De nye medlemsstater vil efter den treårige overgangsfase være omfattet af de samme krav som de nuværende EU-lande.

Landdistriktsprogrammet indeholder 25 initiativer, hvoraf 13 allerede er en del af SAPARD-programmet. Som eksempel på et nyt tiltag får de tiltrædende lande mulighed for at tildele en

støtte på maksimalt 1000 euro årligt (for Polen er beløbet dog 1250 euro) til delvist selvforsynende smålandbrug, der må ventes at blive udsat for hård konkurrence i et udvidet EU. Formålet er at muliggøre overgangen til mere levedygtige landbrug.

Anvendelse af landdistriktsmidler til supplerende nationale direkte betalinger

De nye medlemsstater kan anvende maksimalt 20 pct. af de afsatte midler under landdistriktspuljen til supplerende af direkte betalinger i hvert af årene 2004-2006. Det svarer til ca. 314 mio. euro i 2004, ca. 343 mio. euro i 2005 og ca. 365 mio. euro i 2006, dvs. i alt ca. 1022 mio. euro. Alternativt kan vælges en model med 25 pct. i 2004, 20 pct. i 2005 og 15 pct. i 2006, hvilket svarer til ca. 393 mio. euro i 2004, ca. 343 mio. euro i 2005 og ca. 274 mio. euro i 2006, dvs. i alt ca. 1010 mio. euro.

Anvendelse af midlerne vil skulle ske under iagttagelse af de normale krav til national medfinansiering under landdistriktsstøtten, dvs. min. 20 pct. i alle mål 1-regioner i de nye medlemsstater. Hertil kommer en ekstra grænse for anvendelse derved, at anvendelse af landdistriktsmidler til supplerende nationale direkte betalinger maksimalt kan ske op til 40 pct. af EU-støtteniveauet i perioden 2004-2006.

Undtagelser og særordninger

De nye medlemsstater har opnået en række undtagelser og særordninger af mere teknisk karakter fra EU's landbrugsregler.

Regionalpolitik og samordning af strukturinstrumenter

Tiltrædelsesforhandlingerne har resulteret i en række tilpasninger af eksisterende forordninger vedr. regionalpolitik og samordning af strukturinstrumenterne. Tilpasningerne vedrører bl.a. de tiltrædende landes støtteberettigelse til strukturfondene og Samhørighedsfonden samt fordelingen af midler mellem landene.

Støtteberettigelse til strukturfondene og samhørighedsfonden

De nye medlemslandes støtteberettigelse til strukturfondene og Samhørighedsfonden fra tiltrædelsen og frem til udløbet af indeværende